

Forventede hovedtemaer for økonomiforhandlingerne for 2022

Nedenfor er nævnt, hvad der på nuværende tidspunkt tegner til at kunne blive nogle af de centrale hovedtemaer for forhandlingerne om ØA22.

I. De økonomiske rammer

Dato: 4. marts 2021

Sags ID: SAG-2020-05628
Dok. ID: 3053259

E-mail: LTR@kl.dk
Direkte: 3370 3734

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 4

Baggrund for drøftelsen af de økonomiske rammer

Forventet regnskab 2020

Serviceudgifter

Prognosen for regnskab 2020 peger i retning af et stort mindreforbrug i 2020. Økonomiaftalen for 2020 rummede et markant løft af servicerammen. Et mindreforbrug i forhold til de budgetterede udgifter i 2020 kan derfor i sidste ende alligevel indebære stigende udgifter i forhold til 2019.

Anlægsniveau

De aktuelle forbrugstal peger i retning af et samlet skattefinansieret bruttoanlægsniveau, som ligger på linje med det, som KL i forbindelse med Corona-aftalen i marts 2020 tilkendegav overfor regeringen, at kommunerne havde mulighed for at afholde.

Udgifter til overførsler og forsikrede ledige

I forbindelse med økonomiaftalen for 2021 blev kommunernes finansiering på overførselsudgifter og forsikrede ledige løftet med knap 9 mia. kr. grundet den øgede ledighed som fulgte af corona-pandemien. De aktuelle forbrugstal indikerer et mindreforbrug på de samlede udgifter til overførsler inkl. de forsikrede ledige.

Corona-udgifter

KL og regeringen indgik d. 11. december 2020 en aftale med regeringen, hvor der er aftalt en yderligere kompensation for 2020 fsva. værnemidler købt via KVIK. Det er samtidig aftalt, at der ifm. ØA22 skal ske en opfølgende drøftelse om coronaudgifter i både 2020 og 2021.

1) Coronaudgifter i 2020, 2021 og 2022

Det forventede mindreforbrug i regnskabet for 2020 må forventes at påvirke både drøftelserne om kompensation i 2020 og 2021 samt drøftelserne om de økonomiske rammer for 2022.

KL er i gang med at afdække, hvad mindreforbruget dækker over, bl.a. i dialog med en række kommuner. Herunder hvilke udgifter der "efterlades" i 2020, og hvilke udgifter der er udskudt til 2021. KL er endvidere ved at afdække omfanget og karakteren af "efterslæb" i serviceområderne.

Eksempler på mindreudgifter, der ikke kommer igen, er lavere vikarforbrug under nedlukning og nødspasning, lavere udgifter til el, vand, varme og mad

under nedlukning og længere vakancer og evt. manglende genbesættelser. Eksempler på mindredgifter, der formentlig vil skulle afholdes i 2021 eller senere, er efterslæb på efteruddannelse og kompetenceudvikling.

Eksempler på efterslæb på serviceområderne er fx faglige efterslæb i folkeskolen, som skyldes manglende undervisning eller manglende udbytte af den virtuelle undervisning, herunder særlige efterslæb ift. elevgrupper med særlige behov, øget mistro og sociale problemer hos sårbare og udsatte, manglende sprogvurderinger og sprogindsatser i dagtilbud, behandlingspukler i den kommunale tandpleje, færre forebyggende hjemmebesøg, forsinkede udrednings- og visitationsforløb, mv.

Det er endnu ikke muligt at vurdere omfanget af overførte udgifter fra 2020 til 2021. Regeringen har i corona-aftalen fra december 2020 anerkendt, at corona har medført, at udgifterne skubbes ind i 2021, men ikke at det i udgangspunktet fører til en justering af servicerammen.

Senest er indgået aftale på Christiansborg om midler til faglig udvikling og trivsel. Sekretariatet er i dialog med de relevante ministerier om udmøntning af midlerne.

2) En serviceramme der afspejler forventningerne

Servicerammen skal gøre det muligt at håndtere udfordringerne i kølvandet på corona. Hertil kommer, at der fortsat er et strukturelt udgiftspres i kommunerne, som bl.a. skyldes demografi. Tilsvarende oplever mange kommuner fortsat pres på det specialiserede socialområde. Regeringen har tilkendegivet, at man med en ny velfærdslov vil sikre, at det demografiske pres dækkes. Den konkrete udformning af loven kendes dog ikke endnu.

3) En fortsat høj anlægsramme

Der er fortsat brug for et højt anlægsniveau i kommunerne. Dette skyldes bl.a. et stort renoveringsbehov, behovet for at skabe de rette rammer for en effektiv drift og borgernær velfærd, en grøn omstilling samt demografiske forskydninger både indenfor og mellem kommunegrænser.

II. Hovedtemaer i øvrigt

4) Ambitionerne bag nærhedsreformen bør afspejles på fagområderne

Nærhedsreformen er en god ramme til at sætte et overordnet fokus på behovet for ændringer i den måde, velfærdsområderne er styret på. I sidste års økonomiaftale blev sat den fælles retning, at vi skal styrke kvaliteten i velfærden ved at give større frihed, tillid og handlerum til ledere og medarbejdere.

Det bør drøftes, hvad næste skridt er for i fællesskab at realisere ambitionerne i nærhedsreformen. KL ønsker med afsæt i nærhedsreformen at rejse en dagsorden, som handler om, hvordan vi i højere grad får sat fokus på udvikling af vores velfærd med udgangspunkt i, hvad der kommer ud af ressourceforbruget end, hvor mange ressourcer, der bliver anvendt på de enkelte områder.

Dato: 4. marts 2021

Sags ID: SAG-2020-05628
Dok. ID: 3053259

E-mail: LTR@kl.dk
Direkte: 3370 3734

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 4

Hertil er det selvfølgelig først og fremmest afgørende, at tankerne bag nærhedsreformen – mere plads til lokal ledelse og faglighed – afspejler sig i det, der aftales på fagområderne, jf. nedenfor.

5) *Nytænkning af beskæftigelsesområdet, herunder virtuelt jobunivers*

KL ønsker en nærhedsreform på beskæftigelsesområdet, som tager et grundlæggende opgør med en alt for centralt styret og regeldomineret indsats. KL vil komme med en række konkrete forslag til, hvordan beskæftigelsesindsatsen kan nytænkes. Det første forslag er lanceret januar 2020 og er et forslag om, at de jobparate ledige som udgangspunkt skal betjene sig selv i et Virtuelt Jobunivers i den første del af ledighedsperioden.

Hertil kommer den politiske aftale på Christiansborg om ret til tidlig pension, hvor det er forudsat, at der via regelforenklinger kan frigøres ressourcer på beskæftigelsesområdet på 1,1 mia. kr. KL har dels problematiseret, at der skal spares 1,1 mia. kr. i en situation med stigende ledighed, dels at det i så fald er helt afgørende, at der sker gennemgribende ændringer af reglerne og en nytænkning af indsatsen, sådan at ressourcerne anvendes på at få folk i beskæftigelse frem for på bureaukrati.

6) *Kommunernes rolle i den grønne omstilling*

Kommunerne ønsker at bidrage til målsætningen om 70 pct. reduktion af drivhusgasser. Sidste år inviterede KL regeringen til at indgå en ambitiøs aftale om klima i ØA med udgangspunkt i KL's udspil fra januar 2020. Det ønskede regeringen dog ikke, og det blev kun til nogle meget overordnede formuleringer om samarbejde om den grønne omstilling. KL ønsker at indgå en aftale med regeringen om kommunernes bidrag til den grønne omstilling.

7) *Behov for en national sundhedsaftale*

KL har sammen med Danske Regioner i september 2020 præsenteret 12 pejlemærker, som kan danne grundlag for en national sundhedsaftale. Her foreslås det bl.a., at der skal etableres formaliserede samarbejder mellem kommuner og regioner omkring hver af de 21 akuthospitaler med både politisk dialog og et tæt fagligt samarbejde. At der skal laves en plan, der over en årrække grundlæggende beskriver fremtidens behandling for de store kronikergrupper i sundhedsvæsenet. Samt at der skal følge den nødvendige, nationale finansiering med. Sundhedsministeren har meldt ud, at reformen først kommer, når der er mere styr på pandemien. KL vil fortsat presse på.

Herudover har kommunerne tre år i træk betalt medfinansiering af sundhedsområdet via et acontobeløb, der helt er afkoblet aktivitet og indsats i kommunerne. Det understreger behovet for som en del af en sundhedsreform at se på en ny finansieringsmodel.

8) *Rekruttering og kvalitetsudvikling på ældreområdet*

KL er som optakt til Ældretopmødet 2020 kommet med en række konkrete forslag til styrkelse af ældreområdet. Som opfølgning på Ældretopmødet samarbejdes mellem parterne om en række udviklingsspor, herunder rekruttering, faglig ledelse, tilsyn, pårørendeinddragelse, organisering, kvalitet og kompetenceudvikling. Der kan blive behov for opsamling på nogle

Dato: 4. marts 2021

Sags ID: SAG-2020-05628
Dok. ID: 3053259

E-mail: LTR@kl.dk
Direkte: 3370 3734

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 4

af sporene med regeringen, herunder er rekrutteringsudfordringen naturligvis central for kommunerne.

9) Høj kvalitet i sagsbehandlingen og i indsatsen på socialområdet

På socialområdet er der en række igangværende initiativer og samarbejder, som ikke nødvendigvis vil blive afsluttet inden økonomiforhandlingerne, men hvor økonomiaftalen kan blive et nedslagspunkt. Der er regeringsudspillet Børnene først, som nu skal forhandles med partierne. Her er den foreløbige plan at opnå en aftale i foråret 2021. Derimod forventes både 10-års planen for psykiatri og evaluering af det specialiserede socialområde at køre ind i efteråret 2021.

KL vil i forhandlingerne lægge vægt på behovet for regelforenklinger, behov for styrket kvalitet i sagsbehandlingen og i indsatsen samt behovet for en styrket socialpsykiatri mv.

10) Samarbejde om at løfte unge uden uddannelse og job

Der er en stor gruppe unge, som ikke har en ungdomsuddannelse, og som hverken er i gang med en uddannelse eller er i beskæftigelse. Det er en tværgående dagsorden, som går på tværs af børne og unge området, socialområdet og beskæftigelsesområdet. Regeringen har nedsat en kommission for 2. generationsreformer, der skal komme med forslag til, hvordan beskæftigelsen kan styrkes bl.a. gennem uddannelse og opkvalificering. Der kan blive behov for at drøfte kommunernes rolle og inddragelse med regeringen.

11) Lokalt forankret kvalitetsudvikling i folkeskolen samt bedre brug af mellemformer

KL ønsker, i forlængelse af ambitionerne i nærhedsreformen, en mere lokalt forankret kvalitetsudvikling på skoleområdet. Det indebærer bl.a., at der i stedet for nationale måltal er en forpligtende ramme mellem skolens parter om årligt at drøfte kvaliteten i skolen baseret på tilgængelig viden. Ligeledes bør kvalitetsrapporterne, som vi kender dem i dag, afskaffes.

De senere år er flere og flere kommuner begyndt at benytte sig af såkaldte mellemformer mellem almen- og specialundervisning. KL ønsker i fællesskab med regeringen af se på, hvordan lovgivningsmæssige barrierer for en større brug af mellemformer kan ryddes af vejen.

12) Kvalitet i dagtilbud

På dagtilbudsområdet ønsker KL et studie af kvaliteten i danske dagtilbud, hvilket også er aftalt med regeringen i sidste års økonomiaftale. Kvalitet handler også om andet og mere end normeringer. Der er behov for, at kommunerne kan følge op på og udvikle kvaliteten på området.

Dato: 4. marts 2021

Sags ID: SAG-2020-05628
Dok. ID: 3053259

E-mail: LTR@kl.dk
Direkte: 3370 3734

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 4